

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

LỄ HỘI MÙNG HAM

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CỦA NHÂN VĂN HÓA**

Giảng viên hướng dẫn : Th.S Nguyễn Khánh Ngọc

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Trinh

Lớp : Quản lý văn hoá 7C

Niên khóa : 2006- 2010

HÀ NỘI – 2010

MỤC LỤC

Trang

Mở đầu.....	1
Chương 1: KHÔNG GIAN VĂN HÓA XÃ CHÂU CƯỜNG - HUYỆN QUỲ HỢP - TỈNH NGHỆ AN.	
1.1. Đặc điểm địa lý - kinh tế.	
1.2. Đặc điểm văn hóa.	
Chương 2: DIỄN TRÌNH LỄ HỘI MÙNG HAM	
2.1. Nguồn gốc Lễ hội Mừng Ham.	
2.2. Công tác chuẩn bị.	
2.3. Diễn trình Lễ hội Mừng Ham.	
Chương 3: Ý KIẾN BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ LỄ HỘI MÙNG HAM TRONG ĐỜI SỐNG XÃ HỘI HIỆN NAY.	
3.1. Đánh giá thực trạng lễ hội Mừng Ham.	
3.2. Ý kiến nhằm bảo tồn phát huy lễ hội truyền thống Mừng Ham trong đời sống hiện nay.	
KẾT LUẬN.	
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	6
PHỤ LỤC	

Mở đầu.

1. Lý do chọn đề tài.

Cũng như các dân tộc khác trên thế giới, lễ hội dân gian cổ truyền của các dân tộc ở Việt Nam đã có từ lâu đời. Lễ hội là hình thức sinh hoạt văn hóa cộng đồng, là một nhu cầu không thể thiếu trong đời sống tinh thần, tình cảm của nhân dân. Mỗi lễ hội thường có một lịch sử nhất định gắn với tên tuổi của một nhân vật cụ thể nào đó được nhân địa phương tôn vinh và thờ tự. Đó có thể là một vị tiên thánh bất tử trong tâm thức của cư dân hoặc nhân thần có công đánh giặc, những người có công dựng bản lập mường.

Chính vì thế, cứ vào mỗi độ tết đến xuân về - người dân đất Việt lại tung bừng tổ chức lễ hội, những lễ hội mang đậm tính chất dân gian vừa hào hùng hoành tráng nhưng cũng đầy màu sắc của nền văn minh nông nghiệp. Mỗi lễ hội diễn ra đều mang ý nghĩa văn hóa của địa phương mình - Nó có cả phần đời thường thể hiện ước mơ và nguyện vọng chính đáng của người dân; thể hiện tinh thần dân chủ chất phác, hồ hởi của con người được hòa mình cùng thiên nhiên và hòa nhập trong cộng đồng. Thông qua lễ hội, người dân ước mơ vươn tới sự phồn thịnh, tình yêu và mong có được cuộc sống trong hòa bình, hạnh phúc. Trong không gian của lễ hội có những giây phút hòa nhập, có sự cộng cảm một cách hoàn toàn tự nguyện của người dân nơi diễn ra lễ hội, đón chào khách thập phương về dự lễ hội. Người ta đến với lễ hội là để tìm cho mình một sự che chở từ những thế lực siêu nhiên hay các vị tổ tiên để cầu cho mưa thuận gió hòa, dân an vật thịnh.

“Lễ hội Mừng Ham” diễn ra tại xã Châu Cường - huyện Quỳnh Hợp - tỉnh Nghệ An cũng như nhiều lễ hội khác ở trên khắp đất nước ta - đã có được không gian, thời gian, cách thức và diễn trình riêng cùng với nguồn gốc lịch sử, tín ngưỡng và dấu ấn văn hóa riêng của đồng bào dân tộc Thái đang sinh sống trên địa bàn huyện Quỳnh Hợp. Cùng với những thăng trầm của lịch sử “Lễ hội Mừng

Ham” đã có thời kỳ dài bị lãng quên nhưng những năm gần đây lễ hội đã được khôi phục và tổ chức lại, các công trình kiến trúc liên quan đã được tu bổ và sửa sang lại nhằm lưu giữ những nét truyền thống văn hóa tốt đẹp của đồng bào dân tộc Thái nơi đây.

Với mong muốn được giới thiệu đôi nét về văn hóa Quỳ Hợp - đặc biệt là văn hóa Thái đến với tất cả mọi người, để mọi người hiểu hơn về văn hóa của đồng bào dân tộc nơi đây cũng như hiểu hơn con người Quỳ Hợp. Hơn nữa “Lễ hội Mừng Ham” là lễ hội được tổ chức ở một xã và cũng mới được khôi phục lại trong mấy năm gần đây nên chưa có một công trình nào nghiên cứu cụ thể về lễ hội này để mọi người biết và có thể tìm hiểu về nó. Tuy không phải là người dân tộc Thái nhưng tôi sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Quỳ Hợp, được sống trong không gian văn hóa của đồng bào dân tộc Thái nơi đây, tôi muốn góp phần nhỏ bé những hiểu biết của mình về văn hóa Thái để giới thiệu đến với tất cả mọi người và cũng là để tôi học tập và nghiên cứu thêm. Chính vì vậy tôi đã chọn “Lễ hội Mừng Ham” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp cho mình.

Trong khuôn khổ của khóa luận, tôi mong muốn khảo tả, trình bày lễ hội trong tính cổ truyền nhằm mục đích lưu giữ và phát huy giá trị của nó trong điều kiện xã hội hiện nay để đáp ứng được yêu cầu của địa phương và du khách về việc tìm hiểu tín ngưỡng dân gian của đồng bào dân tộc Thái ở Quỳ Hợp.

2. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.

Lễ hội Mừng Ham - xã Châu Cường - huyện Quỳ Hợp - tỉnh Nghệ An.

3. Mục tiêu nghiên cứu.

- Tìm hiểu không gian văn hóa Mừng Ham - xã Châu Cường - huyện Quỳ Hợp - tỉnh Nghệ An.

- Tìm hiểu diễn trình lễ hội Mừng Ham

- Khẳng định các giá trị của lễ hội Mừng Ham, đề xuất ý kiến nhằm bảo tồn và phát huy giá trị của lễ hội Mừng Ham trong đời sống xã hội hiện nay.

4. Phương pháp nghiên cứu.

Để hoàn thành khóa luận này tôi đã sử dụng những phương pháp sau:

- Phương pháp nghiên cứu tư liệu.
- Phương pháp điền dã, khảo sát thực tế kết hợp với phỏng vấn.
- Phương pháp giải mã biểu tượng.

5. Đóng góp của đề tài.

- Góp thêm tư liệu nghiên cứu về lễ hội Mừng Ham nói riêng và lễ hội dân gian của đồng bào dân tộc Thái nói chung.

- Giải pháp nhằm bảo tồn và phát huy giá trị của lễ hội Mừng Ham có thể ứng dụng vào thực tiễn ở cơ sở, góp phần giữ gìn các giá trị văn hóa trong công cuộc xây dựng nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc.

6. Bố cục của đề tài.

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, đề tài có cấu trúc gồm ba chương:

Chương 1. Không gian văn hóa xã Châu Cường - huyện Quỳnh Hợp - tỉnh Nghệ An.

Chương 2. Diễn trình lễ hội Mừng Ham.

Chương 3. Ý kiến nhằm bảo tồn và phát huy giá trị lễ hội Mừng Ham trong đời sống xã hội hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Đăng Dung (1995). Văn hóa tâm linh, NXB Hà Nội.
2. Ninh Viết Giao (2003). Địa chí huyện Quỳnh Hợp, NXB Nghệ An.
3. Lê Như Hoa (2001). Tín ngưỡng dân gian Việt Nam, NXBVHTT Hà Nội.
4. Đinh Gia Khánh (1989). Trên đường tìm hiểu văn hóa dân gian, NXBKHXH Hà Nội.
5. Đinh Gia Khánh, Lê Hữu Tầng (1994), Lễ hội truyền thống trong xã hội hiện đại, NXBKHXH, Hà Nội.
6. Nguyễn Xuân Kính, Lê Ngọc Canh, Ngô Đức Thịnh. “Văn hóa dân gian những lĩnh vực nghiên cứu” - NXB KHXH.
7. Nguyễn Văn Mạnh (2002). Giá trị lễ hội truyền thống trong xã hội hiện đại , Tạp chí VHDG.
8. Hoàng Nam (2005). Một số giải pháp quản lý lễ hội dân gian - NXB Văn học Dân tộc.
9. Phan Đăng Nhật (1978). Lễ hội cổ truyền - NXB Văn học dân tộc Hà Nội.
10. Dương Văn Sáu (2004). Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch - Trường ĐHVH Hà Nội.
11. Lê Hữu Tầng - Chủ biên, Đinh Gia Khánh (1992). Lễ hội truyền thống, Nhà xuất bản KHXH.
12. Thu Linh, Đặng Văn Dung (1984). Lễ hội truyền thống và hiện đại - NXBVH Hà Nội.
13. Hoàng Vinh (1996). Một số vấn đề lý luận văn hóa thời kỳ mới - NXB Chính trị Quốc Gia.
14. Hoàng Vinh (1997). Một số vấn đề bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc - NXB Chính trị Quốc gia Hà Nội.

15. Trần Quốc Vượng (2001). Văn hóa Việt Nam tìm tòi và suy ngẫm - NXB KHXHHN.
16. Kho tàng lễ hội cổ truyền Việt Nam. - Viện VHĐG.
17. Lịch sử hình thành và phát triển Mường Ham (2006) - UBND huyện Quỳnh Hợp.
18. Tạp chí văn hóa văn nghệ Quỳnh Hợp - số 17 - 2009..
19. Tạp chí văn hóa văn nghệ Quỳnh Hợp - Số 13 - 2007.